

عنوان مقاله:

تحلیل ماهیت قراردادهای بالادستی صنعت نفت از منظر فقه امامیه

محل انتشار:

دوفصلنامه مطالعات اقتصاد اسلامی، دوره 10، شماره 20 (سال: 1397)

تعداد صفحات اصل مقاله: 24

نویسندگان:

داود منظور - دانشیار دانشکده معارف اسلامی و اقتصاد دانشگاه امام صادق(ع)

اصغر آقامهدوی - دانشیار دانشکده معارف اسلامی و اقتصاد دانشگاه امام صادق(ع)

مسعود امانی - دکترای حقوق خصوصی و مدرس دانشگاه

روح اله کهن هوش نژاد - دانش آموخته دکتری مدیریت قراردادهای بین المللی نفت و گاز، دانشکده معارف اسلامی و اقتصاد دانشگاه امام صادق(ع)

خلاصه مقاله:

صنعت نفت ایران برای توسعه، نیاز به جذب سرمایه گذاری و تکنولوژی دارد؛ این مهم نیز از طریق قراردادهای بالادستی حاصل میشود. در طول تاریخ بیش از 100 ساله صنعت نفت کشور شاهد بکارگیری قراردادهای مختلفی در این حوزه بوده ایم. تطابق ماهیت این قراردادها با مبانی شرعی یکی از مهمترین ملاکهای استفاده و بکارگیری قراردادهای بالادستی صنعت نفت به دو گروه اصلی تقسیم میشوند. امتیازی و قراردادی تقسیم میشوند. قراردادهای بالادستی صنعت نفت به دو گروه اصلی خدماتی و مشارکت در تولید تقسیم میشوند. تعهد به نتیجه (تحمل ریسکها و مخاطرات عدم اکتشاف) و تسهیم منافع (بازپرداخت هزینه ها و تامین سود مناسب برای پیمانکار با تخصیص بخشی از تولید میدان) ارکان اصلی قراردادهای نفتی بوده و تفاوت اصلی میان قراردادهای مشارکتی و مشارکت در تولید در نحوه جبران خدمات پیمانکار است که در قراردادهای خدماتی به صورت نقدی و در قراردادهای مشارکت در تولید به صورت حصه ای از نفت تولیدی پرداخت میشود. با تحلیل و تطبیق قراردادهای نفتی با نهادهای جعاله، اجاره، مضاربه و شرکت به این نتیجه رسیدیم که ماهیت هر دو قرارداد خدماتی و مشارکت در تولید با نهاد فقهی جعاله خاص انطباق دارد. از این رهگذر قراردادهای بیع متقابل (به عنوان قراردادی مرکب از یک قرارداد خدمت و یک قرارداد بلندمدت فروش نفت خام) و قرارداد جدید نفتی ایران (IPC) مورد تحلیل و بررسی قرار گرفتهاند.

کلمات کلیدی:

فقه امامیه، قراردادهای بالادستی نفت، معدن، جعاله

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/794379>

